

стосується «збереження генофонду Українського народу», який безумовно охоплює природне право людини на батьківство та материнство, має бути зроблений основний акцент під час розроблення законодавчого регулювання цієї сфери.

Література

1. Про внесення змін до деяких законів України щодо забезпечення права військовослужбовців та інших осіб на біологічне батьківство (материнство): Закон України від 22.11.2023 р. № 3496-IX. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3496-IX#Text>

2. Островська Б.В. Міжнародно-правове регулювання права людини на життя в контексті біоетики. Видання друге. Норма права. 2023. 558 с. URL: <https://jurkniga.ua/author/ostrovska-b-v/>

3. Пропозиції до проекту Закону України «Про внесення змін та доповнень до деяких законів України з метою забезпечення прав учасників війни на біологічне посттравматичне батьківство/материнство» № 6528/1.1/6.2-22 від 23.09.2022. URL: <https://www.kmu.gov.ua/bills/proekt-zakonu-pro-vnesennya-zmin-ta-dopovnen-do-deyakikh-zakoniv-ukraini-z-metoyu-zabezpechennya-prav-uchasnikiv-viyni-na-biologichne-posttravmatichne-batkivstvomaterinstvo>

4. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

5. Островська Б.В. Діти in vitro: українські реалії приватноправового регулювання. Нове українське право. 2022 (1). С. 64-70. URL: <https://doi.org/10.51989/NUL.2022.1.9>

УДК 340, 378.1(043.2)

Палеха В.О., здобувач вищої освіти
третього (освітньо-наукового) рівня,
Національна академія внутрішніх справ, м. Київ, Україна

ВПЛИВ ЦИФРОВІЗАЦІЇ НА РОЗВИТОК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Особливістю сучасного розвитку суспільства є швидкоплинність та трансформація зовнішніх факторів і умов, що на нього впливають. Саме тому, характерною ознакою розвитку освіти в Україні є необхідність її адаптації до динамічних змін, спричинених різними факторами. Одним із значних поштовхів у цьому питанні стали, по-перше, пандемія COVID-19, а, по-друге, акт зовнішньої агресії росії проти України, які обидва кардинально змінили традиційне навчання, що значною мірою вплинуло на організацію освітнього процесу в усіх закладах, змусивши пришвидшено оцифровуватись.

Цифровізація вищої освіти є сучасною формою прояву інформатизації, що передбачає насичення інформаційно-освітнього середовища електронно-цифровими пристроями, системами налагодження електронно-комунікаційного обміну між ними, що фактично створює умови для взаємодії віртуального та фізичного буття, тобто генерує кіберфізичний освітній простір. Вона має дві сторони реалізації: по-перше, формування цифрового освітнього середовища, як сукупності цифрових засобів навчання (онлайн-курсів та сервісів); по-друге, глибока модернізація освітнього процесу, покликаною забезпечити підготовку людини до життя в умовах цифрового суспільства та підвищити рівень її професійної діяльності [1].

Ефективний розвиток вищої освіти можливий лише за умови комплексного розв'язання проблем, щодо її цифровізації, яка в свою чергу має великий вплив на традиційну систему вищої освіти, змінюючи її сприйняття та формуючи її нову якість. Зокрема, це проявляється в таких аспектах як:

- збільшення кількості віртуальних освітніх платформ;
- багаторазове й багатоцільове використання того самого електронного ресурсу в освітньому процесі (для надання різних за змістом освітніх послуг);
- впровадження нових освітніх технологій і цифрових освітніх платформ, що надають освітні послуги.

Введення правового режиму воєнного стану на території України стало потужною причиною для інтенсивного пошуку нових дистанційних методів навчання, оскільки війна спровокувала значне переміщення людей як на території України, так і за кордоном.

Відповідно, цей фактор істотно вплинули на освітній процес, а також емоційний стан студентів і викладачів. За порівняно короткий проміжок часу закладам вищої освіти довелося адаптуватися до нових реалій сьогодення. Відтак, освітній процес став більш гнучким, мобільним та персоналізованим. Означене вплинуло і на зміст вищої освіти, методи, засоби й технологію надання та отримання відповідних освітніх послуг, організаційні форми роботи та управління діяльністю студентів і викладачів.

Як приклад, пришвидшеної цифровізації можемо навести факт того, що наразі більшість закладів вищої освіти проводять заняття за допомогою електронних платформ і додатків, таких як: Zoom, Google Meet, Moodle, тощо, а також використовують навчальні ресурсів із різноманітних освітніх вебсайтів (навчальні відео, пояснення, тести тощо).

До основних освітніх технологій, що забезпечують реалізацію цифрового навчання, відносять: адаптивне навчання, технології

дистанційного, мобільного та змішаного навчання, технологію «перевернутого класу» та ін.

Онлайн технології є основою для взаємодії суб'єктів освітнього процесу у дистанційному форматі, де опосередкована взаємодія віддалених один від одного учасників освітнього процесу функціонує за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій. Такий спосіб навчання встановлено Законом України «Про вищу освіту» як окрему форму здобуття освіти – дистанційну [2]. Просте запровадження технологій у традиційному навчанні може зробити освітній процес дещо більш адаптованим до вимог сучасності, але принципово не змінить його результативність та ефективності у отриманні послуг[3]. Для того, щоб досягти кращих результатів у високотехнологічному навчанні потрібно опанувати більш новіші технології як студентам, так і викладацькому складу.

Як влучно зазначають науковці, зокрема, Дж. Кіген, наразі існує великий потенціал технологій дистанційного навчання в забезпеченні наданні освітніх послуг різних категорій громадян. О. Рон, К. Поллок, С. Шварц та Д. Бак відзначають важливу роль дистанційного навчання в підвищенні ефективності інформаційно-комунікаційних технологій у процесі отримання, обробки інформації та прогнозуванні моделей розвитку.

Загалом цифровізація освіти повинна стати більш захопливою, інтерактивною, мотивуючою, такою, що спонукатиме молоде покоління до навчання та поглиблення знань аби надавати можливість українським студентам більші конкурентні переваги у працевлаштуванні у сучасному глобальному світі.

Цифровізація вищої освіти є головною метою структурних реформ у багатьох країнах, підставою для запровадження інновацій в навчанні та викладанні, невід'ємною складовою професійної діяльності.

Війна стала глобальним викликом для України та змусила замислитися над тим, якою має бути система вищої освіти, якій належить провідна роль «формування» світогляду особистості й опануванні загальнолюдських знань і вмінь. Питання якості навчання та організації освітнього процесу стали ще актуальнішими в процесі переходу закладів вищої освіти на дистанційний формат роботи у сучасних умовах.

Однією із заповорок нашої перемоги є ґрунтовні знання і уміння, використання інноваційного потенціалу в освітній сфері на засадах системного підходу, професіоналізму, творчості та ініціативності.

Література

1. Цифровізація освіти – імператив її розвитку. *Національна доповідь про стан і перспективи розвитку освіти в Україні: монографія*. Київ: КОНВІ

ПРИНТ, 2021. С. 117-132. URL: <https://lib.iitta.gov.ua/726223/1/nac%20dopovid%202021%20color%201%20%281%29.pdf> (дата звернення: 28.01.2024).

2. Про вищу освіту: Закон України від 01.07.2014 № 1556-VII. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18> (дата звернення: 28.01.2024).

3. Clifford Maxwell. What Blended Learning Is - and isn't. URL: <https://www.blendedlearning.org/what-blended-learning-is-and-isnt/> (дата звернення: 28.01.2024).

УДК 340.1(043.2)

Пархоменко Н.М., д.ю.н., професор,
член-кор. НАН України,
Інститут держави і права імені В.М. Корецького НАН України,
м. Київ, Україна

СТРАТЕГІЧНЕ ПЛАНУВАННЯ ПРАВОТВОРЧОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЯК ЧИННИК ЕФЕКТИВНОГО ВІДНОВЛЕННЯ УКРАЇНИ

Одним із недоліків сучасного правового розвитку є недостатня прогнозованість законодавчого процесу, що негативним чином позначається на ефективності правового регулювання суспільних відносин, забезпеченні прав і свобод громадян, правопорядку та законності в Україні. Важливого значення проблема поетапного, послідовного, логічного, системного та науково обґрунтованого розвитку законодавства буде мати в повоєнний період, період відбудови та відновлення стабільного правопорядку в Україні.

Саме тому для підвищення рівня ефективності правотворчого процесу та, відповідно, якості правового масиву та ефективності правового регулювання суспільних відносин, режиму законності та правопорядку, має науково-правове супроводження правотворчої діяльності суб'єктів державної влади, уповноважених на розробку та прийняття нормативно-правових актів. Особливо це стосується правового моніторингу, наукової експертизи та наукового прогнозування як складових відповідного процесу.

Відповідно до Закону України «Про правотворчу діяльність» завдання з підготовки Концепції розвитку законодавства України, спрямованої на створення досконалої системи законодавства, було поставлено перед НАН України, як провідною науковою установою, яка завдяки науковому потенціалу шляхом пізнання об'єктивних закономірностей розвитку суспільних відносин, які потребують правового регулювання, може здійснити прогноз їх подальшого поступового розвитку у повоєнний період.